

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, MANE
discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis sextâ Februarii.

M. PHILIPPO HECQUET, Doctore Medico, Præside.

An Remediorum Curta Supellex.

I.

MEDICINA deficienti naturæ succurrit, effrænem coercet, nutantem firmat. Hominum salutem nata, sola est quæ opus sit omnibus. Ab eâ sapientium nemo abhorruit; unde à Romanis fuisse damnatam asserere, mendacium est. Rem non damnabant, sed improbum artem. Si sub varios casus subiecta videtur, Ecquid enim ex omni parte beatum est? non protinus crimen sit artis, si quid sit Professoris. Non sunt artis ista sed hominum. Inculpata habetur, quam ratio moderatur, tuetur morum integritas, regit prudentia. Neque vitio erit quod conjecturalis audiat, fidem merebitur, cum multo sapius, perque multò plures ægros prodesse soleat. Si à quibusdam morbis numquam aut tardius consanescant, non statim remediis mutila & decurtata incusabitur. Inter tam multa quibus locupletari indiget, longè magis deficitur præceptis & observationibus, quam medicamentis. Cum necessaria superant, subsidiaria securè & tolerantèr expectabuntur. Quo tandem multiplicandorum remediorum tam dira cupido? an Pharmacum immortalitatis invenire? an remediorum vi, morborum tardia levare prætenderent? totâ aberrant viâ; quemvis moveant lapidem, Syzyphei saxum volvunt. Qui lethales sunt morbi, tales fecit ineluctabilis lethi necessitas, cui nos nostraque debemus omnes. Qui contumaces fiunt, in causâ est non Remediorum, sed genuinarum Indicationum curta supellex. Medici maxima pars est, in iudicando prudentia, acritas in discernendo, provida in agendo sagacitas. Hinc non ex denso pharmacorum agmine pender Medici virtus. His dotibus instructo, quæ inventa sunt remedia supererunt; destituto, neque inveniendâ sufficient. Porro has supponit ars medendi leges, his præceptis abundat & institutis, quibus si fieret satis, aut certa salus aut tutum levamen reportaretur. Hinc remedii loco sæpe fuerit medentis industria. Contra inefficaces erunt aut exitiosæ herbarum quævis potestates, quas nesciverit Medicus suis consiliis moderari. Ex tot auxiliis, quæ veluti prodigâ manu toto in orbe sparsit summus terrarum sator, an ullum reperire est, cui spretis medendi legibus tutò fidere possis. Specifica, posthabitis occasionibus, temperamentis, ætatibus; neglecto morborum *diorismo*, damno erunt. Adeò juvat Medicus non medicinas inveniendi, sed præbendo. Cur tot occurrant remedia nomine magis quam pretio celebrata, nè ampliùs quæsieris; famam suâ præsentia, ipso quæ sub usu minuunt, quod dum undique increbescunt formulæ, latent utendi rationes, tempora, occasiones. Cortex ipse peruvianus, è contemptibus ubi jacuit per plura annorum lustra, tum primùm exire cœpit, cum illius usurpandi methodus innotuit. Nunc quoque, licet toto canteatur in orbe, febrium generibus, momentis, temporibus adhuc obnoxius est. Cum tot febres, Primarias, Symptomaticas, Intermitrentes, Continuas, Hecticas, Inflammatorias profligare potis sit; Malignas vix leviter attinget. Incuntibus vastolis comperietur inutilis, iisdem declinantibus opportunus. Adeò omnium

A

horarum non est, nobile quantumvis remedium. Cinnabarina, neglectâ humorum sanguinisve crasi, Epilepticis in perniciem erunt. Ipecacuanham aliquis præposterè obtruderit; malefido sufflamine hæmorrhagiam coërcuerit, alvum quidem cohibet, sanguinem sistit, sed ægrum ludificatur. Isti sunt improbi lusus eorum, quos Medicos fecit vulgi stupor. Verum insanæ credulitatis mox ultrices erunt febres, inflammationes, deliria, dolores. Imo circumforanei audaculâ manu facta mors interveniret, nisi in subsidium vocata artis periti nianus, imminentem hanc miserorum averteret calamitatem. Tam insidiosa res est, dolosus Remediorum eventus! videas audaces quos fortuna juvat; sed eorum an temeritas detestanda, an optanda felicitas? meliùs, ejusmodi fortunam tot scopulis obviam, vitream dices; quæ dum splendet frangitur. Ii cum bene fecerint laudem non merebuntur, quorum ut potè fortuita beneficia, prodesse possunt, non obligare. Hos ergo Servatorum loco veneretur imperitum vulgus, interim ut aleatores reverebitur rerum prudens. Sed huic Medicinæ prima laus erit, non quam casus & fortuna regunt, sed ubi mens & consilium dominantur. Ubi artificem non tam laudet opus, quàm operis intentio. Hujus æstimanda pericia est, non remediorum numero, sed momento. Ad hanc normam factum putes, quem non præterierit occasio præceps, non fecellerit genuina morbi causa, non lauerit sincera agendorum ratio. Ejusmodi artificem modo præcipitem in agendo, modò lentè festinantem offendens. Modò remediis parcum & infrequenter, modò largum invenies. Ut ut sit in Principibus artis habendus erit, si cum ratione abstinere noverit aut abundare. Illum medicaminum satis habiturum existimato, si ex multis pauca, ex paucis exquisita, ægrotum naturæ, ætati, regioni, idiosyncrasia; morborum differentiis, symptomatis, temporibus noverit accommodare. His omnibus continetur indicationum disciplina, in qua totus medendi cardo vertitur. Ejusmodi consiliis, tam firmo pede sulcata medendi methodus, herculeos etiam affectus prostrigabit. Unde censenda non erit curta remediorum supellex, quæ legitimis indicationibus respondebit.

I I.

INDICATIO Remediorum quasi *Gnomon* est & Index. Hùc velut ad Pyxidem nauticam, tota refertur medentis solertia. Unde quæ implendis indicationibus paria sunt Remedia, eadem morborum medelæ satis erunt. A morbo, causa morbi, symptomatis, præcipuæ fluunt medendi intentiones. Morbus tolli, causa deleri, mitigari Symptomata postulant. Singula in tempore & loco exequi, hic opus, hic labor est. Sic in tollendo morbo vide quid agas; sua enim est interdum ipsiusmet mali necessitas. Morbum si perperam compresseris; aut in diem longam Visceribus inseminas morbos, aut eadem facis. Hinc febrem semper extingui adèd necesse non est, ut in quibusdam foveri amet, in multis saluti esse soleat. In Senum morbis, huic pepercisse juvat; in variolis, morbillis, & aliis ejusmodi, immaturiùs febrem præfocasse, ægrum est jugulasse. Quoties scilicet commune & publicum est instrumentum, quo nittitur natura domesticum hostem pellere, coctiones perficere, maturare crises. His enim anteire; petulans est, & declinanda cordato civis audacia. Medicus enim Naturæ magis est interpret, quàm minister. Ampliùs, remedium fuisse febrem proditum est. Sic Convulsioni, Tetano, Ebrietati, Hepatis dolori, Apoplexiæ quæ supervenerit, in bonis numerabitur. Catarrhum quoquè, Diarrhœam, Dysenteriam, si insubidè cohibueris, auso poteris, sed mille pœnitentiæ modis obnoxio. Altera indicationum origo est, morbi causa; quæ legi-

timè sublatâ, morbo pereundum erit. Verùm quot difficultatibus obstructa est! Quantas hæc sæpe terunt nugas! Non pauci fonte veritatis omisso, opinionum rivulos consecantur. Positâ dubitabili morborum Ætiologiâ, mille incurunt aut offerunt pericula. Iis tamen, quas suggerunt morborum causæ, indicationibus, credere ne formides, quas optimus rerum magister usus approbaverit. Si recentiorum elegantias non assecuti sunt Majores, saltem recens inventorum vim expresserunt. Sinceris ergo ad quas tam frequenter vi & abundantia mentis attigerunt, medendi intentionibus, debemus auscultare. Nunquid enim nos qui hesterni sumus, iis quæ longo experimento comprobata sunt, repudium diceremus? Quin potiùs auctoritati cedat oportet ea scientia, cujus certitudo, constanti rerum consecutione, longique temporis periclitatione fundatur. Remediorum materiam, selectum, processum à Neotericis accipere, pro meliore erit: præceptiones, consilia, administrandi rationes, à priscis Patribus. Hinc novitiis indicationibus dimidiatam adhibere fidem, satis superque erit. Iis quoquè diffidas quas suaderet sordium in alvo torpentium, tam sæpè falsò supposita colluvies. Pituitæ, viscorum, phlegmatum vix alicubi reperienda collectio. Sanguinis inertis simul & lentescens, nunquam in Acutis observanda crassities. Hæc à naturæ majestate, corporisque mechanismo aliena, ab artis dignitate abhorretere revelavit recens Anatome. Indicationum pestes erunt, quotquot in acutis morbis scopulosa insinuabunt remedia, *acriora, fundentia, liquantia* vix; *sulphurea, Camphorata, Volatilium & ardentium spirituum* omne genus. Esto hæc invenerint ejusmodi monstrorum artifices; etiamne Medici suas facerent, has artes? Tam infesta mala in Medicinam invexerunt, frustra quesitæ in Viscerum, glandularumve obstructionibus, aut additis recessibus, morborum origines. Sanguini vitato, & spiritibus inquinatis veriùs imputabuntur. Huic veritati concinunt morborum symptomata, sanguinis motus & indoles, succorum composituræ, partium compages & officia. Quæ cum ita sint, Asthma deinceps non faciet crassioris. Pituitæ congeries; non Colicos dolores densus humorum cumulus; non passiones Hystericas, intra uterum coacervatus humor. Hæc enim omnia parit non succorum moles, sed indoles. Hydropes, Icterus, Cachexias, in posterum non committet Viscerum obstructio. Non Arthritidem & Ischiadicis dolores, viscosus & crassus humor. Febres, Alvi fluxus, Dysenterias, Pleuritides non faciet imi ventris illuvies; non fœda alvi impuritas. Aliàs pariterga sint oportet, artis oneri non honori, recens inventa; si tam in aperto, tam triviales sint morborum causæ: Si in tam facili negotio versaretur earum cognitio. Quorsum tot corpora incidisse? Chymicorum artes, distillationes, opera, toties in consilium vocasse quid juvat? si in unius abdominis crassiori saburrâ inveniendæ erant omnium morborum indicationes & causæ. Longè remotiora sunt à vulgari intelligentiâ naturæ opera; quare supra vulgus sapiat oportet Medicus, qui arcanas illius artes æmulari fuscipit. Terrium Indicationum caput, à solis urgentioribus symptomatis ducitur. Hos enim non protegimus symptomatum curaces, qui diligentiam in supervacaneis affectant. Istiusmodi sunt, qui nulli non symptomati propitiando, litandum esse putant. Qui quotquot in homine dolitaverint partes, mille modis unctitant, aut tot onerant medicamentis. Tanta medicantium aliquot, in rebus frivolis plerumque religio est! His delectantur nugas, ex eo quod symptomata quæ sedare non oportet, permittere non noverint, quæ mitigari postulant, non didicerint coercere. Potrò, bonorum quæ afferunt indicationes hæc summa erit. Earum imperitos

videre est, nihil ratum, certumvè in arte obrinentes : nova semper discentes medicamina, nunquam ad vera pertingentes. Horum, quasi ad perdenda remedia geniti essent, eò recidit omnis improbus labor; per varia curacionum tentamina inutiliter evagari. Sed qui ex legitimâ medendi normâ, veras re-
nuerint indicationes; iis ad sanandum plûs artis quàm materiæ, instrumento-
rum minûs quàm industriæ opus esse comperies.

III.

QUAMCUNQUE exerceat Medicus industriam, hæc molitur, morbo-
rum emendare causas, aut emoliri. His duobus præcipua continetur
artis solertia. Eò inprimis collimant indicationes. Et revera; specifica, quæ
omnium optimè curant, quidquid edunt miraculi, aut alterando præstant,
aut evacuando. Cortex peruvianus ad eò morbi causam invertendo juvat, ut
in iis qui alvo pronâ sunt atque præcipiti, non æquè certò prodesse soleat.
Quam in syphilide lacessit vim morbidam Mercurius, nisi quoquo modo foras
extruderit, omnia sùs dequè miscet; quemque sanasse debuisset morbum,
exasperabit. Miram radicis Brasiliensium virtutem scrutari? an quia Vomitu
ciet, aut Alvum comprimit? Nihil minûs. Hic sæpè sæpiùs noxam afferunt aut
laborem Stibiata; tædium non rarò aut mortem Alstringentia. Hæc igitur ratio
vero propior erit, quam emendavit morbi causam extetminat. Ad hæc, si
ægri viribus alendis, erigendisvè studeat Medicus, omnem obtinuerit fructum,
qui ex Indicationibus redire potest. Absit enim iis accedamus, qui Medicinam in
corporis & virium diminutionibus, unicè sitam esse insinuant. Hæc vel cogitasse
peccare est. Si incidenda vena, quantum feret morbi sævitia, tantum ab hu-
mano sanguine cavendum esse ducimus. Nec in evacuandis corporis regioni-
bus admittimus, quidquid iratis & furentibus excogitare licet. In his con-
quiescimus medicamentis, quæ dùm naturam exonerant, viribus parcut. Hinc
evacuationum quæ ad extremum ducunt, minas horremus & pericula. Qualis
autem fuerit natura ejus qui perferet, eò usquè solum ducendum approba-
mus. In evacuationibus cujuscunque sint generis, non secus ac in spontaneis
alvi perturbationibus & vomitionibus, prodest non quanta, sed laudabilis hu-
morum egestio, nocet illaudabilis. *Clazomenium* servavit Diarrhæa, quæ *Her-
mocratem* & *Parium* peremit; *Pithyonem* sanavit perirrhæa, quæ benè multis
colliquationem, turbationem, dolores & nullam *judicationem* significabat.
Qui *Nicodemum* liberare non potuerat sudor immaturus, hic ipse longiori
tempore percocctus, eundem *Nicodemum* à morbo expedit. Ad eò evacuatio-
num dubia est fortuna, anceps eventus! Agrorum exitio fœuta sunt, si secum
traxerint eam succorum portionem, quæ mitigandæ morbi malitiæ debebatur.
Hinc *Elateriorum*, *Gummi Gutta*, *Diagrydiatorum* pericula. Talium operâ de
nocivis parùm, de necessariis humoribus nimium decedit. Verus est, sed assidue
tenenda medendi lex, à Drasticorum medicaminum usu temperare. Illa fortè
tolerari potuerunt, quandiù corpus humanum, crassioribus excrementis scatere
creditum est. Quandiù ex Pancrea, Mesenterio, Articulis morborum causas
evocandas esse docebatur. Veniam hanc merebat, physicis rebus & Anatomicis
inerudita temporum illorum disciplina. Verùm ex quo solius sanguineæ molis
sinu, morborum fomites coerceri; ex quo humorum virtute, non mole, vi non
materiâ valere hominem & ægrotare compertum fuit. Postquàm bilem, succum
esse laudabilem, pituitâ flammam sanguinis ali proditum est; nùm tanta in-
posterum futura erit Purgantium, Sudoriferorum, Diureticorum necessitas? Si

ipsamet Emerica tantum levaminis sæpè afferunt, non soli evacuationi adju-
dicabis; inprimis juvant, quia humorum in partes principes irruentium,
aliò vertunt impetus. His adde Melancholiam, tot morborum parentem,
non tam humoris aut materiæ, quàm qualitatis aut dyscrasiæ nomen videri;
tantillum est id omne quod habet succi! Hinc intelligetur plenior fore
periculi medicinam, quæ in ejusmodi evacuationibus, tutiorem & corporis
œconomia congruam magis, quæ in causarum immutationibus stabiliretur. Sal-
tem non incalscūm caderet labor, qui in eum finem insumeretur. Hanc opinionem
augent, sua cuicque morbo & parti dudum attributa medicamenta, *Hepatica*,
Cephatica &c. *Hysterica*, *Scorbutica &c.* quæ non evacuando sed alterando
sanant. Nolimus enim ea præparantibus annumerari, quasi ad medelam tan-
tūmodo sternerent viam. His ritè usurpatis, sanationis præcipuus debebitur
honor. Nec erit, undè tam metuas à morborum reliquiis, quasi futuræ sint
redituri morbi certæ admonitiones. Hanc ob rem causarum crassamina, cathar-
ticis diligenter abstergere, sanctè iubent. Sed hunc exoluent metum, Alterantium
agendi rationes. Cū delendis morborum Fermentis apta nata sint, nunquid
eorum operâ triumphatæ morbi causæ, supererit adhuc vis tanta nocendi? Quin-
imò; silentibus tunc temporis spirituum explosionibus; compositis, nec amplius
tumentibus humorum fluctibus & turbis; spontè sua humores foras evadent.
Postquàm hâc ratione propriis sedibus ac locis receptæ fuerint sanguinis mo-
leculæ; restitutâ aliunde partium mollietate; Glandularum, Incerniculorum,
Emilliariorum oscula præsto erunt. Sic purgando sanguini tam necessaria incons-
picua universi corporis exspiratio, rursus vaporare incipiet. An parem, aut na-
turæ cognatam magis sanguinis defæcandi viam invenient, quavis evacuantia?
Hæc via quæ quotidie prævertendis morbis sufficere valet, iisdem finien-
dis certè non impar erit. Cæterum si vè castigare causas aut evacuare, si vè tueri
vires curet ars Medicinalis, mirâ Remediorum luxurie sylvescit. Undè non
tam ex inopiâ magnâ, quàm ex majori copiâ maxima ipsius nascetur indigentia.

I V.

SI ad stomachum vergat ducendus humor; nunquid illum remediis de-
fectum putabis, penes quem erit Stibiatorum facultas & usus? Sola hæc,
ad vomitum, artis prudenti omnium instar erunt. Si ad Alvum; num reme-
diorum vis aut copia uberior quam Purgantium? an quorundam certior effectus?
Si pharmino rebelles fuerint aut contumaciores humores, catharticis quibus
digestiva copulaveris, ductiles erunt. Si partes *spasmo* lacescitæ, catharsi re-
pugnare videbuntur; huic incommodo Medicinam reperient *Narcotica* Purgan-
tibus admixta. Neque vires imminutæ catharsi impares omnino erunt, si
Cardiaca Purgantibus noveris conjugare. Num in purgando metum habes re-
vocandæ febris? Scrupulum hunc eximet cathartico adjunctus *China* pulvis.
Proliciendorum Sudorum se obiciat occasio, medentis implebunt vota, *Sul-
phureo-alkalina*, *Sulphureo-acida*, & benè multa quæ salè pollent *Alcalino*,
Nitroso, *Ammoniacali*. Sed inter tot quæ hûc spectant *Euporista*, præsentanea
erunt *Theriacalia*, *Stillatitiis aquis* cum *Opio* & *Acidis* diluta. His enim cedant
oportet *Salia volatilia*, *Spiritus ardentes*, *Camphorata*, & *Crocata*, omnia nempe
ubi *Salibus Sulphuris* præesse videntur. Hæc ut potè evecta nimis, dū in san-
guine immaniores excitant ebullitiones, serum movent non promovent. Inde
calfactus, tamenque nimidū factus sanguis, deliria dabit, *Phrenitides*, *Ha-
morrhagias*; quibus cum ægri purpuream fundent cum sanguine vitam. Urinam

pleno alveo fluere cupis? mollitis *Anodynorum* ope glandularum poris, hanc abundè movebunt salia cuscumque tribùs & familiæ; *Alcalina, Acida, Neutra*. Quò etiam pertinent *Salino-aquosa, Mucilaginosà, Oleosa*. Hæc si pauca futura sint, amplam Diureticorum messem offerent horti; ubi quæcunque nascuntur boni odoris, Diuresi servire creduntur. *Cardiacorum* non minor seges erit, sed majores insidiæ. Hæc ad artis pompam sæpius quàm emolumentum excogitata diceres. In morbis vires ægri fatiscentes accusare, plebei Medici non rarè argumentum est. Huic errori, hi soli impingunt qui vires quæ oppressæ sub pondere gemunt, à depressis internoscere non didicerunt. Plus habet homo unde suis obstruatur, quàm deficiatur viribus. Corpus humanum putes, *Elateribus, Musculis, Fibrillis morticibus* compactum. In quo nihil membrorum est, quod mille motuum organis instructum non fnerit. Ubi nihil est, quod virtutem roburque non spiret. Membranæ, Vesiculæ, Glandulæ, Vascula, suis contractoriis prædita sunt, suis firmata *Villis contractilibus*. Sed opus tam bellè munitum, an plurimis viribus lasciviet? an debilitate frangetur? viderint virium iniqui æstimatores. Intercè reputentur innumeræ quæ patent cerebri medullæque spinalis Glandulæ, Nervi, Tendines, Musculosæ partes, succo spirituve turgidulæ; nunquid non tot spirituum aperti fontes, surdis etiàm mentibus inculcabunt? Quàm promptus, quàm fecundus spirituum imber undiquè paretur. Suum quoque Symbolum dabit sanguis, liquor adeò vivax, propagari tam facilis, ut cùm animæ pauxillum retinuisse videtur, possit vel se ipsum refeminare. Num corpus quod tot Machinulis firmari, tot animarum spiritibus curavit rerum summus arbiter, tam facile flaccesceret? interim tanto virium apparatu solum opus fuit, validioribus membrorum & mentis laboribus sustinendis: cùm enim uni tantum vivitur vitæ, vide quam tenui spirituum filo contenta vita est. In *Lypothymicis, Soporatis, Hystericis, dormientibus*, & aliis qui corpore resoluti jacent mortuis similes, in solo corde superstes vita durat: Sed quantillo fomite tunc sustentetur, monstrat parcissimus nervorum numerus, quibus cor, musculorum fortissimus, alluitur. Nullus ergo æconomiâ corporis eruditus, in animum inducet suum, ut quæ tam paucis spiritibus foveri solita vita est, spirituum paucitate tam sæpè deficiat. Adde tritam, perennem, pronamque viam, quâ spiritus ad cor feruntur; postmodum Cardiacis fermè carebis. Potissimum, si tam amplas opes caveris dilapidare. Si humorum utilioribus parcendo ad id elucteris, perdere nocituros. Hinc Catharsi tempestive adhibitæ, reparatas fuisse vires notum est. Viribus etiam prospicies, luxuriantes succos refecando. Sic misso sanguine, crevisse vires non infrequens est. Sanguis enim ad hominis vitam ita comparatus est, ut vel emissus, quam mole suffocaturus, erat vitam, interdum exsuscitet. Nihilominus tamen, si Cardiacis opus est, quos non facient animos mollia vina? quid non afferet virtutis, *Specierum, Pulverum, Volatilium, Aromaticorum, Balsamicorum* densa cohors. Attamen illorum albo Aurum expungimus, cui roborandi vim attribuere, vana est artis ostentatio. Belli cujus Aurum fomes est, mentis cujus est solatium, nervus erit; nusquam corporis. Quid? quid de sorbili Auro venditaverint, si quid habet virtutis, id omne *Menstruo* quod solutum fuerit acceptum est referendum. Fortè quâ natum est partium texturâ, *Stygios* qui fuerint in primo intestinorum limine liquores, poterit edulcare; hoc excepto, augendis ciborum retrimentis inserviet nobilis hæc materies. Cœterum non iis tantum medicamentis reficietur æger, quæ sanguinis flammam augent; sapius hanc imminuisse, ægrum est corroborasse. Indicio sunt *Frigida, Temperata*:

Absorbentia, *Acida*, *Nitrosa*. Hæc cum sedaverint sanguinis effervescentias, à nimia spirituum vaporazione vindicando, vires instaurant, animos reddunt. Non minor erit remedium multitudo, cum castiganda erunt morborum *Fermenta*. An *Acida* fuerint? immanis adest *Precipitantium*, *fixorum*, *volatilium*, *Terreorum*, *Lixiviorum* copia. An *Lixiviosa* aut *Alcalina*? Præsto erunt *Vitriolata*, *Aluminosa* cæterorumque *Acidorum* turba frequens. Nunquid hæc non ita multa videntur? ad enervanda morborum *Fermenta* aderunt *Diluta*, *Aquea*, *Potulenta*, *Pinguum*, *Oleosorum*, *Inviscantium*, *Edulcantium*, inmensa nubes. Si speciatim infringi indigeant, ad hæc propria nata sunt auxilia; *Arthritica*, *Scorbutica*, *Febrifuga* &c. Solandis quoque visceribus ægris suppetias venient *Pectoralia*, *Nephritica*, *Stomachica*, *Vulneraria* &c. Aded multa sunt ad propulsandam vim morbi prompta, ad indicationes parata, ad medelam expedita Remedia.

V.

POSTHAC de Remediis nemo queratur, quasi illorum penuria sit, quod morbi dentur omni chymicorum oleo potentiores. Si lethales fuerint, accusanda erit nimium severa parcarum colus. Si contumaces, arguenda tot imminuentia remedium pericula. Densa quæ adhuc discutienda manet rerum medicarum caligo admonet, quam suspensâ manu decernenda sint medicamenta. Præbent exemplum chymicorum operationes, quibus effectiones remedium comparantur. Li suos ignes, materiam, misturas ad nutum moderantur. Quæ tractant metalla, quæ infumunt menstrua, sensibus obvia sunt. Attamen quàm frequentes quàm multiplices incurrunt aberrationes? *Nitrum*, *Vitriolum*, *Sal Commune* &c. *Cuprum*, *Æs*, *Stannum* &c. sibi ipsis imparia, dissimiliavè quotidiè experiuntur. Hæc, postquam suis manibus miscuerint, inopinos edent effectus. Undè quod inventum putaverant, quasi è manibus & oculis fuisset elapsum, iterare interdum inconcessum erit. At verò Sanguinis & Humorum indolem nùm aliquis pervidit luculentius? ejus est arcane constitutionis purpureus ille latex, ut ipsius *crasin* nondùm satis aperire datum fuerit. Unicus & singularis liquor est, cui similis nullus, nulli non dissimilis. *Musti*, *Lactis*, *Vini* affinem dicas: *Sale*, *Oleo*, *Spiritibus* factum prædices; rem attenuabis, non attinges. Quasi mentis captum longè superaret, de hujus naturâ facilius affirmaveris, in quo sita non sit, quam in quo fuerit collocata. Num *Sativa*, *Succi Pancreatici*, *Bilis*, *Lympha*, *Spirituum*, *Nativorumque Menstruorum* indoles comperta magis? eorum omnium naturas huc usque vix odorari licitum fuit. Serupulatim igitur admiscere humano sanguini, herbarum, mineraliumvè vires, an humane conjecturæ, an impudentiæ opus erit? Medicaminum non certa magis cognitio. Eorum Nomina, Species, Natales, Familiae, sæpe in ambiguo sunt. Adde fraudes, imposturas, adulteria, dolos; quibus optimæ merces interpolari possunt, fucari, depravari: Tam disparibus & ignotis rebus invicem commissis, quid non discriminis nasciturum erit? Scilicet cum ad humorum ingenia non satis accommodata fuerint medicamenta. Ex hac dissonâ medicaminum cum humoribus Alterandis, Evacuandisvè consensione, non ex Remedium paucitate pullulant tot *Ασθενειαι* & *κακότητες* morbi, tot incurabiles affectus. Sunt enim morbi quos manu facimus. Sætem in *Chronicis* affectionibus, multæ conturbationes & prævaricationes sunt, remediis temere admixtis. Non potiori jure causaberis remedium penuriam, si inter primâ surgentis malignæ constitutionis initia preceant hominum myriades. Cito strages minuitur,

statim atque ex intellectuâ novi morbi naturâ, ex genuinis illius symptomatis, proprias detexeris illius Indicationes. Cum igitur Maligna febris oriri incipiet, tralatitiâ medendi normæ mancipari se nemo patietur; non enim omnis aut Venæ sectione tantum, aut unis Purgantibus, aut solis Sudoriferis curari amat. Hic in primis nihil in arte perpetuum erit. Itaque *Crises*, *Judicationes*, proprios morborum fines explorabit; hæc æmulabitur, quò suam omnem dirigat industriam. Morborum *Epidemicorum* ut unus non est exitus, ita nec una & eadem *Fidelia* curari possulant. Constitutionum quæ in *Thaso* grassabantur varia erat f. cies, dispar eventus. Sub illis modo saluti fuit *Hæmorrhagia*, modo peremit *Sudor*; interdum omnes *Alvus* sustulit. Unde *laterem lavabit*; qui cum genuinis Naturæ medentis intentionibus, Indicationes nescierit commetiri. Alia difficultum curationum origo erit, malè posita morbi causa. Istius sunt fortis ulcera *Dysenterii*, *Stranguriis* vè perperam attributa. *Scrophulis*; *Asciti*, *Rheumatismo*, falsò afflicta *Frigida materies*. Tympaniti male ascriptus *Flatuum* *proventus*. His erroribus debetur quidquid illi morbi, fastidii asferre solent aut opprobrii. Ab ejusmodi errorum parte maximâ tutus erit, qui hanc sibi dixerit legem, nusquam à rectâ medendi viâ delirare. Quantumvis levaminis accedat aut incommodi, nisi secundum rationem fiat, veræ non deferentur Indicationes. Non paucos enim Chronicos fecit aut insanabiles morbos, defultoria Indicationum mutatio. Longè plures adhuc committit partium *Diaphthora*, cæterarum morbi insanabilis causarum princeps. Hic *Tartareorum* humorum copiam, glutinosorum glomeramina, non pauci suspicantur; sed *Paracelsi* pingue commentum est. Igitur quam benè sano labori indulgissent progressus medicinæ curiosi, similis in densando Remediorum numero, quàm Occasionibus, quæ curationum animæ sunt, Indicationibusque inveniendis animos exercuissent. Illorum operæ deberetur, quod jam dudum consenserent gravissimi affectus, *Carcinomata*, *Epilepsia*, *Tabes* &c. Quosque olim morbos, *Diis* medicandos relinquebant, nunc perlanaret, *parcissima Remediorum supellex*. Igitur non amplius in artis contumeliam veniat, quam imputant Remediorum paupertas. An unquam tam pauper erit medicina, quàm nata est? non nè potius crescentibus artis opibus, prisca ejus decrevisset felicitas? Sed esto, undecunque pharmaca corradant ii, quos fastosa juvat luxuries. Auclandis medicamentorum *Formulis*, multiplicandis *Processibus*, *Remediorum descriptionibus* dilataudis incumbant. *Ad Specifica*, *Panchresta*, *Arcanaque majora* contendant; ut in magnis voluisse sat est, fortè res laude dignas gerent. Ut quid enim artem non adjuverent, saltem excitando artificis ingenium? Interea abundè nobis erit, aurea *Divini Senis* simplicitas. Illius amamus pauperiem, qui parvò contentus, nec laborantium vota fallere, nec morborum insidiis falli potuit. Illius adcentes fortunam, curæ rerum potius insitimus, quam copię.

Ergo Remediorum non Curta Supellex.

Domini Doctores disputaturi.

M. *Joannes-Euphrosin Dodart.*

M. *Philippus Douté.*

M. *Amandus Douté.*

M. *Franciscus Gouël.*

N. *Nicolaus Brunel de la Carliere*, Schol. Profess.

M. *Joannes-Baptista Doye.*

M. *Claudius Quarvier.*

M. *Michaël de la Vigne.*

M. *Petrus Perreau.*

Proponebat Parisiis PHILIPPUS BERNARDUS DE BORDEGARAYE
Parisiensis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1698.